

Kaymakamlık Anılarım ve Benim Valilerim **VALİ SAFFET ARIKAN BEDÜK**

Muzaffer DİLEK

Emekli Vali ve Danıştay
Üyesi

Saffet Arıkan Bedük 1944 yılında Siirt'te doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi. Başbakanlık Plan ve Prensipler Genel Müdürlüğü, YÖK Üyeliği, Başbakanlık Müsteşar Yardımcılığı, TPAO Yönetim Kurulu Üyeliği, Basın İlan Kurumu Üyeliği, Antalya Valiliği, Emniyet Genel Müdürlüğü, Ankara, Antalya (ikinci kez), Malatya ve Kayseri Valiliği, XX. ve XXI. Dönem Ankara Milletvekiliği yaptı. Avrupa Mülki İdare Amirliği Başkan ve Üyeliği ve Türk İdareciler Derneği Genel Başkanlığı görevini yapmaktadır.

Vali Saffet Arıkan Bedük Antalya'da iki kez valilik görevinde bulundu. Benim Gazipaşa'da Kaymakamlık yaptığım döneme denk gelen ve iki ay süren ilk görevi 7 Şubat 1984– 18 Nisan 1984 tarihleri arasındaydı.

Antalya Valiliğine atandıktan bir süre sonra Vali Bey'in, Emniyet Genel Müdürlüğüne atanacağı söylentisi çıktı. Bu söylenti, meslekten olanlara için ihtimal dışı da değildi, ancak dedikodu da olabilirdi. Dolayısıyla bu konu üzerinde fazla durmadım. 1999 yılına kadar istisnasız uygulanan valilik kadrosuyla Emniyet Genel Müdürlüğü

görevine atama yapılması geleneği, bu olasılığı desteklese de Vali Bey'in görevine karşı titizliği ve dört elle sarılması Antalya'da kalıcı olduğunu gösteriyordu. Yıllar sonra bu atamanın kalıcı yapıldığını, ancak ortaya çıkan bürokratik ihtiyaçtan dolayı Vali Saffet Arıkan Bedük'ün Başbakan Özal'ın isteği üzerine Emniyet Genel Müdürlüğüne atandığı anlaşıldı. Valilik kadrosuyla Emniyet Genel Müdürlüğüne atama yapılması uygulaması 1999 yılında ilk kez esnetildi ve Doç. Dr. Turan Genç valilik kadrosunu almadan genel müdür olarak atandı. Esasen emniyet genel müdürü olmak için vali olmak şartı da yoktu. Cumhuriyet Döneminin bir teamülüydü. Bildiğim kadarıyla da bu ilk uygulamaydı.

Saffet Arıkan Bey'in Antalya Valiliği iki ay bir hafta sürdü. Daha sonra Emniyet Genel Müdürlüğüne atanarak Ankara'ya döndü.

Vali Saffet Arıkan Bedük göreve başlamasından iki gün sonra (9 Şubat 1984) Başbakan Turgut Özal ve beraberinde üç Bakan'la Gazipaşa'ya geldi. Bu ziyaret Gazipaşa Belediye Başkan adayının açıklanmasıyla ilgiliydi. Antalya – Mersin yolunun

şehir girişinde Başbakan ve beraberindeki zevatı karşıladım. Turgut Özal'ın boyu o kadar kısaydı ki hayret ettim. Televizyonda hiç de öyle gözüküyordu. Çok sempatik ve rahat bir duruşu vardı. Belediyeye yürüyerek gittik. Belediye binası iki katlı küçük bir yapı olduğu için kalabalık nedeniyle içinde hareket etmek adeta imkânsız hale geldi. Küçük bir salonda sürekli yer değiştiren Başbakan'ı izlemek oldukça zor oluyordu. Gazipaşa'nın ANAP belediye başkanı adayını resmen açıklamak için gelmişti. Bu arada Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Yuri Andropov'un (9 Şubat 1984) ölüm haberi Başbakan'a ulaştırıldı. Bu kargaşa arasında Başbakan'ı takip etmeye çalışırken, yer darlığından ve telaşla Devlet Bakanı Sudi Türel'in ayağına bastım. Bakan bana ters ters baktı ama yapacağım bir şey yoktu. Turgut Özal, bu ziyaret sırasında, Belediye Başkanlığından halka hitaben yaptığı konuşmayla Ahmet Büyükakça'yı ANAP'ın Belediye Başkan Adayı olarak ilan etti. Vali, üç bakan ve bir Başbakan'la birlikte geçen 1,5 saat. Saffet Arıkan Bedük'le makamında resmen ziyarete fırsat bulamadan bu ziyaret sebebiyle tanışmış oldum.

Saffet Bey göreve başlar başlamaz, onun, daha önceki görev yerlerimde rastlamadığım bir uygulamasına tanıklık ettim. Çok beğendim. Antalya'da göreve başladıktan kısa bir süre sonra mülki idare amirleri ile eşlerini, Vali Konağı'na davet etti. Meslektaşlara toplu bir tanışma yemeği verdi. Bu uygulama, yaklaşık 7 yıl süren kaymakamlık görevinde rastladığım ilk ve tek örnekti. Bu şekildeki toplu tanışma yöntemi hem pratik hem de ister isteme gündeme gelmesi kaçınılmaz olan ziyarette bulunma isteklerine toplu bir çözüm bulma yoluydu. Böylece, acaba Vali Bey'e ailece ziyaret yapmalı mı, acaba zamanları ne zaman uygun olur gibi tereddütte yol açan düşünceleri ortadan kaldırmış oldu. Son derece

yararlı ve pratik bir kabul ve ağırlama şekliydi. Bundan sonra herkes işine bakacak gidilmesi gerekir mi gerekmez mi ikileminden kurtulmuş olacaktı. Çok beğendiğim bu uygulamayı biraz farklı şekliyle de olsa valilik yaptığım yıllarda bu örnekten hareketle ben de uyguladım.

Saffet Bey, sosyal ilişkilerde güler yüzlü olmasına rağmen, görev ilişkilerinde ciddi ve takipçi idi. Yani işleri kendi seyrine bırakmayan, takip ve kontrolü önemseyen yönü ilk anda kendini belli ediyordu. Kısa süre sonra Ankara'daki görevine dönecek olmasına rağmen, ele aldığı konuların bir an önce sonuçlanması konusunda hoşgörü göstermeyeceği ve mazeret dinlemeyeceği ilk ele aldığı işlerle ilgili talimatlarından anlaşılıyordu. Nitekim, Antalya'daki 2 ay süreli valilik görevi döneminde, Gazipaşa'da, ilçe emniyet müdürlüğünün ve polis lojmanlarının arsalarını kazandırdı. İkinci Valilik döneminde, Alanya-Gazipaşa Havaalanı'nın yatırım programına alınmasını sağlamak amacıyla büyük emek ve çaba sarf etti. Bu süreçte Antalya İl özel İdaresi bütçesinden kamulaştırma bedellerini ödemek suretiyle ciddi bir risk de üslendi. Çünkü ilgili Bakanlığın şifahi beyanına itimat ederek bu tasarrufu yapmıştı. Böylece, hem Gazipaşa Havaalanı yatırımını programa aldırıldı, hem de Havaalanı yapılacak yerde arazisi bulunup da Belediye Başkanı Ahmet Büyükakça'nın hatırı ve ricasıyla anlaşmaya razı olanların, gelmeyen ödeneği bahane ederek işleri çıkmaza sokmalarının önüne geçilmiş oldu. Bugün, böyle bir riski göze alabilecek idareci var mıdır acaba?

Saffet Arıkan Bedük'ün kısa süren görev döneminde ben de yoğun bir çalışma dönemi geçirdim. Oysaki Midyat'a tayini çıkmış bir Kaymakamdım. Bu atamayla ilgili olarak yaptığı iyiliği bir parça da olsa ödemek için şevk ve gayretle çalıştım. Bugün Gazipaşa İlçe Emniyet Müdürlüğünün ve Gazipaşa Devlet Hastanesi yakı-

nındaki polis lojmanı arsasının tapu ve imar problemini kesintisiz bir mesai ile sonuçlandırıp tescil ettirdim. Emniyet Müdürlüğü binasının bulunduğu yerde ilçe tarım teknisyenliğinin kullanımında olan selektör binası ve bitişğinde kız sanat okulu vardı. Bu yapıların hukuki sorunlarını çözmek ve plan değişikliklerin yapmak tabii ki kolay olmadı. Buna rağmen arsa tapularını Vali Bey, iki aylık görev süresini tamamlamadan önce Valiliğe gönderdim.

Vali Bey'in Antalya'da göreve başlamasından kısa bir müddet sonra Gazipaşa'da iki yılını bile doldurmadan buradan Midyat Kaymakamlığına tayinim çıktı. Bu tayini basından öğrendim. Böylece kaymakamlık dönemimdeki üçüncü tayinimi de basından öğrenmiş oldum! Mülkiye Müfettişliği sınavını beklerken, tayin haberim gelmişti.

Mart ayının sonlarına doğru kaymakamlıkta misafirlerimle bir arada bulunduğum sırada, yazı işleri müdürü içeri girdi. Elindeki gazeteyi göstererek "Efendim Buluncak Kaymakamlığına tayininiz çıkmış" dedi. Mülkiye müfettişliği sınavı için çağrı beklediğim için yakın zamanda tayin beklemiyordum. Listeyi incelediğimde tayin yerinin Midyat olduğunu gördüm. Mehmet Doğan Hatipoğlu ile ismimiz yan yana olduğu için yazı işleri müdürü atama yerlerini karıştırmış. Doğal olarak üzüldüm, ama yapılacak bir şey yoktu. Bir müddet sonra babamı aradım, Ömer dayım ile o sırada Ankara Belediye Başkanlığına yeni seçilen Mehmet Altınsoy'la görüşüp tayini durdurmalarını istedim. Altınsoy ANAP'ın kurucularından olduğu halde Milli Güvenlik Konseyince veto edildiği için, 25 Mart 1984 Mahalli İdareler Seçimlerinde Anakara Belediye Başkanı seçilmişti. Kendisi, annemle torun çocukları ve dolayısıyla akrabaydılar. Mehmet Altınsoy, seçim sonrası yaşanan yoğunluk

arasında,” Hele de bir gitsin sonra bakarız”, diye onları ikna etmiş ve geri çevirmiş. Müfettişlik sınavını çağrılmayı beklerken, zamansız yer değiştirme benim için acı sürpriz olmuştu. Oğlumun eğitiminin kesintiye uğrayacak olmasına üzüldüm. Ailece etkilendiğimiz beklenmedik tayinden az etkilenmişsek bu Vali Saffet Arıkan Bedük sayesinde oldu. Zor durumdayken ve herhangi bir talebim yokken; sadece maruz kalmamız muhtemel sorunları dile getirmem üzerine, inisiyatif olarak yaptığı yardımını ve sağladığı desteğini asla unutamam.

Gazipaşa Kaymakamlığından Midyat Kaymakamlığına atanmama rağmen, mülkiye müfettişliği sınavının sonuçlarını almak ve oğlumun okulunun bitmesini beklemek gibi iki makul mazeretlerle ilçeden ayrılmak istemiyordum. Gazipaşa-Antalya arası 180 km olduğu için vilayete sıklıkla gidilmezdi. Telefon vasıtasıyla da Vali Beyden de herhangi bir talebim olmadı. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı, benim tayininin ertelenmesi veya iptali için bir şey yapmadığına göre, 15 gün önce göreve başlayan Vali’den ne isteyebilirdim ki? Bu arada yapılan atama ile ilgili resmi yazı da gelmiş bulunuyordu. Ayrılma zamanı konusunda kararsız, karşılaşacağım sorunlar bakımından ümitsiz ruh halindeydim. Bu sırada bir iş için Antalya’ya gitmem gerekti. Bu vesileyle Vali Bey’i de ziyaret ettim. Kapıdan girer girmez, “Kaymakam Bey hayırlı olsun, Midyat mahrumiyet hizmeti için iyi bir ilçedir” dedi. Bunun üzerine, “Sayın Valim, ben mahrumiyet hizmetimi Suruç ilçesinde yaptım ve Gazipaşa’ya bu ilçeden geldim” dedim. Daha sonra, “Efendim Midyat Kaymakamlığına atanmam konusunda bir şey diyemem, ancak yakın bir zamanda mülkiye müfettişliği sınavına çağrılmayı bekliyorum. Bundan da önemlisi oğlumun 4 yıl içinde kayıt yaptıracağı 3. okul olacak. Eğitim döneminin

ortasındayız. Hiç değilse birkaç ay geç tebliğ edilseydi” dedim. Bu mazeretlerimi dinleyen Vali Bey, bana yer gösterdi ve İçişleri Bakanlığı Personel Genel Müdürü Necati Bilcan’ı aradı. Genel Müdür’e “Oğlum Necati (!) daha önce konuştuğumuzda, Antalya’ya atanacak ve alınacak mülki idare amirleriyle ilgili olarak haberdar edilmemi söylememiş miydim, Gazipaşa Kaymakamı mülkiye müfettişliği mülakatını bekliyormuş ve çocuğu da okuldaymış, eğitim öğretim yılı tamamlanıncaya kadar Gazipaşa Kaymakamının ilişkisini kesmiyorum” dedi. Bu konuşmanın üslubundan yakın arkadaş oldukları anlaşılıyordu. Necati Bey, bir şeyler anlattı. Telefon konuşması bitince bana, “Sizin isminiz taslak kararnamede ilk düzenlendiği sırada yer almış, daha sonra bu listeye girip çıkanlar olmuş, ama sizinki yerinde kalmış.” dedi. Bu sorunum, beklemediğim bir anda Vali Bey’in çıkan atama kararnamesinden haberdar olması sayesinde tesadüfen halloldu. Ailece bir oh çektik. Aradan fazla bir zaman geçmeden mülkiye müfettişliğine kabul sınavına çağrıldım. Sözlü sınav çok iyi geçtiği için daha da rahatladım. Nitekim 2. sırada kazanmıştım. Bundan sonra kararnamenin çıkmasını beklemeye başladım. Kararname çıktıktan sonra da ilişkiyi kesebilmem için yeni atandığım önce Midyat’ta göreve başlamam gerekiyordu. Ayrılışı da buradan yapacaktım.

Mülkiye müfettişliği kararnamesini beklerken oğlum da eğitimine devam etti. 15 Mayıs’a kadar bekledik ve okullarda eğitim tavsamaya başlayınca Gazipaşa’dan ayrılarak Midyat’taki görevime başladım. Göreve başladıktan 7 gün sonra Mülkiye Müfettişliğine atandığıma dair Kararname yayımlandı. Bu arada tayin telgrafı da geldiğinden kaymakamlık görevinden ilişkiyi keserek Ankara’ya hareket ettim. Çünkü Mülkiye Müfettişliğinde kıdem göreve başlayış zamanı ve sırasına göre oluş-

maktaydı. Böylece mesleğin kaymakamlık bölümünü geride bırakırken, 16 yıl sürecek müfettişlik dönemine giriş yapmış oluyordum. Ben Midyat’a gitmeden önce Vali’imiz Saffet Arıkan Bedük, Antalya’daki görevinden ayrılarak Emniyet Genel Müdürlüğü görevine başlamıştı.

Saffet Arıkan Bedük’le Antalya Vilayetindeki üçüncü ve son karşılaşmamız da bu şekilde gerçekleşmiş oldu. Tabii o günden başlayan mesleki ve ağabey kardeşlik ilişkisi sevgi ve saygıyla günümüze kadar da devam etti.

Burada, hayatıma dokunan valilerle ilgili duygu ve düşüncelerimi ortaya koymaya çalışırken benim meslek hayatımda etkisi olan olayları, dolayısıyla kaymakamlık dönemi anılarımı da anlatmaya çalıştım. Daha da önemlisi Şanlıurfa ve Afyonkarahisar Valisi olarak görev yaparken, kaymakamlık yaptığım yıllarda maruz kaldığım olumsuz uygulamalardan kaçınmaya çalıştım. Yaşadığım kötü sayılabilecek deneyimleri, birlikte görev yaptığım mülki idare amirlerine yaşatmadım. Yine bu yıllarda valilerimde gördüğüm iyi örneklerden çok yararlandım.

27.04.2023/Çayyolu